

Bemanning och arbetsuppgifter

I ***styrgruppen*** ingår två representanter från Länsstyrelsen, tre representanter från kommunerna och en representant från Yrkes- och miljömedicin Region Skåne. I ***Projektledning*** ingår en representanter från Länsstyrelsen, en representant från Kommunförbundet Skåne samt sex representanter från kommunerna.

Organisationen konstituerades vid Styrgruppens möte den 24 maj 2005 enligt nedan.

Följande personer ingår i styrgruppen:

Kommunerna: Pergöran Andersson, Lund
Richard Gullstrand, Malmö
Sven-Inge Svensson, Hässleholm

Länsstyrelsen: Elisabeth Hellmo
Harald Arnell

Yrkes- och Miljömedicin: Maria Albin
(Region Skåne)

Elisabeth Hellmo utsågs till ordförande i Styrgruppen.

Styrgruppens huvudsakliga arbetsuppgifter är:

- Tillsätta projektledning
- Fastställa verksamhetsplan
- Stödja projektledningen
- Utvärdera verksamheten

Styrgruppen beslutade att **projektledningen** skall bestå av:
Göran Jansson, Länsstyrelsen, projektledare, halvtid,
Bo Persson, biträdande projektledare, Kommunförbundet Skåne, halvtid,
samt som representanter för kommunerna:
Björn Berséus, Ängelholm, Dave Borg, Malmö, Ola Gustavsson, Lomma,
Helena Holmgren, Hässleholm, Ingela Nyberg, Eslöv och Ida Persson,
Hörby.

Projektledningens huvudsakliga arbetsuppgifter är:

- Föreslå verksamhetsplan
- Driva verksamheten
- Initiera, besluta, bemanna och samordna delprojekt
- Administrera och hålla hemsida aktuell
- Följa upp verksamheten

Tidigare har för projekten för Samordnad kemikalietillsyn i Skåne län respektive Samordnad hälsoskyddstillsyn i Skåne län tillsatts samordningsgrupper. Dessa har formellt utsetts av Kommunförbundet Skåne.

Referensgrupper bildas inom olika sakområden till stöd för projektledningen.

Det redan verksamma samarbetet om kemikalier och hälsoskydd går in under Miljösamverkan Skånes paraply. Samordningsgrupperna inom dessa områden upplöses och övergår till att fungera som referensgrupper. Referensgruppernas uppgifter är bl.a. att bistå projektledningen med synpunkter inom gruppens kompetensområde som behöver beaktas beträffande omvärldsbevakning inom fackområdet samt bedömning av angelägenhet och möjlighet att genomföra föreslagna delprojekt, uppläggning och genomförande av projekten mm. Referensgruppen kan också lämna synpunkter underhand i det löpande arbetet med delprojekten. Det är angeläget att den stora kompetens som finns inom referensgrupperna även kan användas i det direkta projektarbetet i de olika arbetsgrupperna.

Referensgruppen för kemikalier består av följande personer.
Sara Edlund, Landskrona kommun, Anna Cedergren, Svedala kommun,

Anna-Karin Åkesson, Kristianstads kommun, Jan Rannek, Hässleholms kommun, Anders Sturesson, Örkelljunga kommun, Anna Winge, Malmö kommun, Gunilla Sergo, Länsstyrelsen och Jolanta Green, Länsstyrelsen, samordnare.

Referensgruppen för hälsoskydd består av följande personer.

Maria Morand, Ängelholms kommun, Maria Fänge, Höganäs kommun, Bertil Hansson, Malmö kommun, Erika Hibe, Svedala kommun, Anette Moberg, Hässleholms kommun, Patrik Nilsson, Landskrona kommun, Annika Skoog, Lund, Ingrid Thorneman, Helsingborg, Dan Zimmergren, Burlöv kommun och Susanne Dahlberg, Länsstyrelsen, samordnare.

7. Ekonomi

Miljösamverkan Skåne har ingen särskild budget för sin verksamhet. Länsstyrelsen och Kommunförbundet Skåne ställer var och en upp med en halv årsarbetskraft. Någon avgift tas inte ut från deltagande kommuner. Kommunernas bidrag i Miljösamverkan Skåne sker i form av medverkan i projektledning och projektarbetsgrupper.

8. Aktiviteter

8.1 Grunder för prioritering av aktiviteter

Som en grund för prioritering av aktiviteter har följande ingått:

1. Förfrågan om inriktning av Miljösamverkan Skåne till samtliga miljökontor, 15 juni, 2005. Se bilaga.
2. Skånes miljö kvalitetsmål
3. Koppling till miljömedicin
4. Planerade nationella projekt
5. Pågående projekt inom kemikalier och hälsoskydd

8.1.1.1 Kommunenkät, mest önskade aktiviteter

Kommunernas svar på enkäten om önskad inriktning av Miljösamverkan Skåne har för att öka överskådligheten och förenkla analysen av svaren sammanställts i grupper. Följande grupper har valts; verksamhetsområdena *miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd och kemikalier*. Vidare en grupp som inte knyts till en specifik bransch och som benämns *sakområde* t.ex. buller. Slutligen finns en grupp som benämns *planering*.

VERKSAMHETSOMRÅDEN

Miljöfarlig verksamhet

Lantbruk/Tvärvillkor/Utan djur	2
Avfall/Rivningsavfall/Deponier/Transport FA/ Behandling eget FA/Verksamhetsavfall	7
Växthus-recirkulation	2
Branscher som finns i alla kommuner(Verkstad,Måleri, Bensinstationer, Oljeavsk., Biltvätt, Plastindustri, Värmepumpar)	9
Sågverk	2
Avloppsreningsverk	1
Täskyddsbehandlare	1
Hamnar	1
IPPC-direktiv	1
Enskilda avlopp	16
Transportbranschen	1

Hälsoskydd

Legionella	5
Radon	3
Samlingslokaler/Ventilation i offentliga miljöer	1
Hygienlokaler	1
Fortsätta hälsoskyddssamverkan	1
Idrottsanläggningar	1
Bad(ej strandbad)	2
Lokaler för vård	1

Kemikalier

Försäljning kemiska produkter	1
Fortsätta kemkaliesamverkan	1

Kosmetiska o. hygieniska pr.	1
Kemisk ogräsbekämpning	2
Hushållens kemikalier	2
REACH	1

SAKOMRÅDEN

Bekämpningsmedel i yt-/grundvatten	3
Luftvård, Växthusgaser/VOC/Luftkvalitets-normer/mätningar	6
Energi/Bränsle/Energieffektivisering	3
Buller	3
Egenkontroll	3
PCB	9
Förorenade områden Pågående verksamhet/Ansvar/Undersökning/Tillsyn	3
Stadsutveckling- hållbar	1
Vedeldning	1
Smileys	1

PLANERING

TIM/Miljömål/Behovsutredning/Tillsynsmetodik/Nyckeltal/Miljöövervakning	5
EU-projekt ev Life-medel	1
Checklistor/Branschfaktablad	3
Info Miljönämndens uppg./Regelverk VU/Nätverk VU o. intresseorg./Attityder allmänhet	4
Beredskapsrutiner	1
Utbildning MB/Hänsynsregler(riktlinjer)/BAT/Lokaliseringsregeln	3
Samordna bef.samverkansgr och Miljösamverkan Skåne	2
KIM	2

Av sammanställningen framgår att aktiviteter inom verksamhetsområdet *miljöfarlig verksamhet* önskats 43 gånger, *hälsoskydd* 15 gånger och *Kemikalier* 8 gånger.

Aktiviteter som inte är knutna till en specifik bransch, här benämnda *sakområden*, är önskade i 33 fall och aktiviteter inom *planering* är önskat i 21 fall.

De mest önskade (antal kommuner) aktiviteterna är;

Enskilda avlopp: 16

Branscher som finns i alla kommuner: 9

PCB: 9

Avfall: 7

Luftvård/Växthusgaser/VOC/Luftkvalitets-normer/mätningar: 6

Legionella: 5

TIM/Miljömål/Behovsutredning/Tillsynsmetodik/Nyckeltal/Miljöövervakning: 5

8.1.1.2 Kommunenkät, utöka ramarna för Miljösamverkan Skåne

Synpunkter har framförts att Miljösamverkan Skåne bör utvidgas från att enbart vara inriktat mot tillsynsuppgifter till att också innefatta dels andra områden än miljöbalken och dels att innefatta andra områden än miljöbalkstillsyn.

Flera kommuner (tre) anser att Miljösamverkan Skåne bör utvidgas (på sikt) till djurskydd och livsmedel. Idag fungerande arbetsgrupper skall fortsätta men inrymmas under ”paraplyet” Miljösamverkan Skåne.

Önskemål har framförts att ta fram miljöövervakningsstrategi för Skåne kopplat till uppföljning av målstyrning mot miljömålen. Vidare att inventera och skapa nätverk med nyckelorganisationer och VU (med stor påverkan), ta fram gemensam information kring tillståndspliktiga verksamheter (generell dispens upphör 061231) samt att arbeta med attitydfrågor hos allmänheten

8.1.2 Skånes miljö kvalitetsmål

Vid allt miljöarbete är det viktigt att hålla fokus på miljö kvalitetsmålen. På så sätt får det samlade miljöarbetet struktur och strategiska beslut kan tas och prioriteringar synliggörs. Regionala mål finns antagna för Skåne och en årlig uppföljning görs av hur långt arbetet har fortskridit. Av den senaste redovisningen från november 2004 framgick att miljö kvalitetsmålen begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö och ingen övergödning är de tre mål som det ser svårast ut att nå.

8.1.3 Koppling till miljömedicin

Yrkes- och miljömedicinska kliniken vid Universitetssjukhuset i Lund har den 29 november 2004 presenterat en prioritering mellan olika problemområden med påverkan på människors hälsa. Problemområdena har karaktäriserats utifrån följande parametrar; väl belagt samband/osäkert samband, allvarlig effekt/ej allvarlig effekt och många extra fall/få extra fall.

Vid en sådan analys framstår luftföroreningar och radon som de två mest angelägna områdena att arbeta med för att förbättra människors hälsa. För dessa områden gäller att det finns ett väl belagt samband till allvarliga hälsoeffekter och att de orsakar många extra sjukdomsfall.

8.1.4 Nationella projekt

Socialstyrelsen genomför ett nationellt projekt angående höga ljudnivåer under 2005. Från Skåne deltar 11 kommuner.

Boverket genomför tillsammans med länsstyrelserna och kommunerna en informationskampanj hösten 2005 angående radon riktad till allmänheten.

Socialstyrelsen avser att genomföra ett nationellt tillsynsprojekt om radon i skolor och förskolor. Man kommer dels samla in uppgifter från tidigare radonmätningar i skolor och förskolor dels uppmuntra kommuner som inte har mätt alla sina skolor och förskolor till mätningar under mätsäsongen 2006-7.

Folkhälsoinstitutet genomför tillsammans med länsstyrelserna och kommunerna ett nationellt tillsynsprojekt angående rökfria serveringsmiljöer under 2005.

8.1.5 Pågående projekt inom hälsoskydd och kemikalier

Inom hälsoskyddet är projektet Vedeldning redan igång. Målet är att ta fram riktlinjer och förslag på lokala föreskrifter angående fastbränsleeldning. En arbetsgrupp är tillsatt och den årliga hälsoskyddsdagen den 29 november kommer som tema att ha vedeldning. Själva projektet kommer att genomföras med framtagande av riktlinjer våren 2006 och genomförande eldningssäsongen 2006/2007 samt rapport 2007. Under 2005 genomförs projektet "Egenkontroll på förskolor". Målet är att ge barnen en bra inne- och utemiljö genom att få igång egenkontrollarbetet på förskolorna. Projektet ska redovisas till arbetsgruppen i oktober och en slutrapport ska sammanställas under november-december.

För kemikaliesamverkan gäller att samordningsgruppen genomfört en intresseförfrågan under våren 2005. Som en gemensam arbetsinsats under 2006 har Samordningsgruppen för kemikalietillsyn föreslagit länets kommuner att med användning av Länsstyrelsens underlag inhämta uppgifter om utfasningsämnen hos de företag, som kommunen har tillsynen på. Erhållna uppgifter avses att sammanställas av Länsstyrelsen (ev. examensarbete) och framtagna resultat delges respektive kommun.

Att genomföra en inventering av utfasningsämnen i den egna kommunen har varit bara ett av de förslag till en gemensam arbetsinsats under 2006 som samordningsgruppen har informerat om. På listan fanns även andra projektförslag som anmäldes till samordningsgruppen, men inventeringsprojektet (med inriktning på utfasningsämnen) fick mest poäng vid omröstning i maj/juni 2005. I omröstningen har deltagit 28 av 33 kommuner. Samordningsgruppen gör en bedömning att detta "skrivbordsprojekt" inte kräver stora arbetsresurser och bör kunna genomföras av länets kommuner under 2006.

Kommunernas arbete innebär att välja ut tillsynsobjekt som man misstänker har utfasningsämnen. Lst har en checklista och ett färdigt brev som skall skickas. Objekten är de tillsynsobjekt som kommunen har tillsyn över, d.v.s. övertagna B-objekt, C-objekt och U-objekt. Kommunen samlar in svaren och skickar till länsstyrelsen som gör sammanställningen. Arbetet beräknas ta 1 – 2 dagar och bör göras våren 2006.

8.2 Val av Aktiviteter

Vid val av aktiviteter har grunderna redovisade ovan under punkten 8.1 varit vägledande.

Allmänt:

Det har från styrgruppen och flera kommuner framhållits vikten av att den framgångsrika samverkan inom hälsoskydd och kemikalier drivs vidare utan att förlora kraft. Verksamhetsplanen innehåller därför en fortsättning inom dessa områden i enlighet med vad som föreslagits från samordningsgrupperna.

Det har från några kommuner framförts att Miljösamverkan Skåne bör utvidgas till andra områden som djurskydd och livsmedel. Önskemål har också framförts att ta fram miljöövervakningsstrategi för Skåne kopplat till uppföljning av målstyrning mot miljömålen. Vidare att inventera och skapa nätverk med nyckelorganisationer och VU (med stor påverkan), ta fram gemensam information kring tillståndspliktiga verksamheter (generell dispens upphör 061231) samt att arbeta med attitydfrågor hos allmänheten.

Denna verksamhetsplan utformas utifrån styrgruppens uppdrag, d.v.s. med en koncentration på aktiviteter inom miljötillsyn. Detta hindrar emellertid inte möjligheten till en senare utvidgning av inriktningen. Projektledning skall efter utgången av 2006 göra en utvärdering av hittills genomförda aktiviteter och också göra en bedömning av förutsättningarna för att utvidga samverkan till andra områden än tillsyn enligt miljöbalken. Det är viktigt att vi (myndigheterna) kommunicerar med intresseorganisationer, VU, allmänhet mm. Förslagsvis sker detta i anslutning till de projekt som drivs. Information om att dispensen för tillståndspliktiga verksamheter upphör bör kunna tas fram under 2006.

Radon är ett nationellt projekt under 2006/7 och dessutom miljömedicinskt prioriterat i Skåne. Det är angeläget att så många kommuner som möjligt medverkar i projektet.

Det finns vidare ett behov att kommunerna uppdaterar sitt kunskapsläge om hur många mätningar av markradon som gjorts i områden som klassas som högriskområde. Det bör också observeras att ett riktvärde för uran i dricksvatten är på gång att fastställas. Kommunala dricksvattentäkter i eller i närheten av högriskklassad radonmark bör uppmärksammas.

Projektledningsgruppen har bedömt att nedan föreslagna projekt är angelägna att genomföra. De projekt som redan har initierats skall självklart fortsätta och avslutas. Övriga föreslagna projekt fördelas på skilda tillsynsområden och har olika inriktning. Planeringshorisonten är en viktig aspekt. Det finns bland

förslagen projekt som mycket väl kan påbörjas under 2006 och löpa under 2007/2008.

Genomförandet av vissa projekt går ut på att ta fram rutiner och förhållningssätt som underlättar tillsyn.

Delprojektens olika karaktär får beaktas vid tillsättning av projektarbetsgrupper med målsättning att sprida medverkan i projektgrupperna så att många av Skånes 33 kommuner blir involverade. För något delprojekt kan en förstudie behöva göras av hur ett sådant projekt konkret kan genomföras.

Projekt:

Miljömål Frisk Luft, Begränsad Klimatpåverkan

- *Fastbränsleprojektet* som inletts inom samordnad hälsoskyddstillsyn fortsätter efter planerna. Koppling finns till miljömedicin och till det prioriterade området luftföroreningar. Arbetsgruppen får i uppdrag att undersöka möjligheterna att involvera miljömedicinsk kompetens till projektet. Genomförandetid 2005-2007.
- *Utsläpp av växthusgaser* i samband med transporter och energianvändning. Även utsläpp av andra luftföroreningar bör uppmärksammas.

Miljömål Giftfri Miljö

- *Utfasning av farliga ämnen*. Länsstyrelseprojektet fullföljs med verksamheterna där kommunerna har tillsynsansvar, kan genomföras med liten arbetsinsats från kommunerna. Genomförandetid 2006.
- *Temadagar Giftfri miljö*. Hittills har två temadagar, med inriktning på delmålsåtgärder inom Giftfri miljö, anordnats under 2005:
  - ^I Utfasning av särskilt farliga ämnen – Mer kunskap och information enligt delmål 1, 2 och 3 i Giftfri miljö målet –
  - ^{II} Användning av PRIO-databasen i den operativa kemikalietillsynen
 Tredje och sista temadag för 2005 avses omfatta:
 Miljömål i rättstillämpning, miljöanpassad upphandling och utfasning av särskilt farliga ämnen vid provning och tillsyn, den 24 november i Höör.
- *PCB i byggnader* är ett tillsynsprojekt som önskats av många. Lagstiftning väntas komma 2006 med krav på undersökning av hus.

Miljömål Ingen Övergödning

- *Enskilda avlopp* är önskat av många för genomförande i samband med att nya allmänna råd kommer. En arbetsgrupp bör tillsättas snarast för att förbereda inriktning av projektet (information vilka krav kan ställas, åtgärdsprogram, inventering dåliga avlopp m.m.)

Miljömedicin

- *Legionella*. Önskat av många och ett uppmärksammat problem som kan få allvarliga hälsokonsekvenser. Tillsynsprojekt med informationsinsatser till fastighetsägare och riktlinjer när/vilka åtgärder som skall vidtas om legionella hittas

Miljöstrategiskt arbete

- *TIM/KIM/Behovsutredningar tillsyn*. Utgör grunden för ett genomtänkt miljöarbete. Bör startas upp snarast då projektet bedöms som viktigt och tidskrävande. Ett större metod- och kvalitetsinriktat projekt som kan behöva uppdelas i delprojekt.

Övrigt miljösamverkansarbete:

- *Befintligt material*

Det är viktigt att tillvarata befintligt material i olika frågor som finns på skilda miljöförvaltningar och som kan/får användas även i andra kommuner än där det har producerats. Det kan röra sig om olika typer av informationsmaterial till verksamhetsutövare och till allmänhet men också om riktlinjer i olika frågor. Sådant material kan läggas på Miljösamverkans hemsida under rubriken "Exempelsamling" för att efter anpassning till den egna kommunen användas.

- *Andra nätverksgrupper i Skåne inom miljöområdet.*

Det pågår ett arbete med miljöfrågor inom en rad redan idag befintliga nätverk eller mailgrupper av olika aktörer runt om i länet. För att få överblick över dessa och för att skapa kontakter och möjligheter till samarbete är det viktigt att dessa synliggörs. Dessa grupper bör finnas med på Miljösamverkans Skånes hemsida. Projektledarna får i uppdrag att kontakta Skånes Miljö- och Hälsoskyddsförbund m.fl. i denna fråga.

Det är viktigt att Skånes kommuner fokuserar och prioriterar Miljösamverkan Skåne som forum för samverkan inom miljöområdet.

- *Kurser och seminarier*

En viktig uppgift för Miljösamverkan är att anordna regionala utbildningar/seminarier som kanske bara finns tillgängliga centralt. På så sätt kan kostnaderna hållas nere och fler får möjlighet att delta. Det är också viktigt att

tillvarata den kunskap som kommuner som arbetat mycket med en speciell fråga har att förmedla till sina kolleger.

Det finns många förslag till miljösamverkansprojekt som inte har kunnat beaktas i denna första verksamhetsperiod. Detta hindrar inte att redan framtaget material i vissa kommuner på enkelt sätt kan anpassas och användas som ett gemensamt eller kommunanpassat Skånematerial. Förslag till kurser och seminarier kan genomföras avgränsat i tid och omfattning även om förslaget inte finns upptaget som ett särskilt projekt.

Hemsida för Miljösamverkan Skåne:

Det är av stor vikt att allt material inom Miljösamverkan Skåne kan hittas på ett ställe. Denna ”hemsida” eller portal skapas under länsstyrelsens hemsida. Redan befintliga nätverk/mailgrupper inom miljöområdet får också sin hemvist här.

Från andra hemsidor kan länkas till Miljösamverkan Skånes hemsida.

Förslag på underrubriker hemsida

- Information om Miljösamverkan Skåne (syfte, mål, organisation, adresslistor m.m.)
- Verksamhetsplan
- Pågående/Föreslagna/Avslutade projekt
- Rapporter
- Tillsynsvägledning
- Kalendarium
- Nyhetsbrev
- Frågelåda
- Länkar
- EMIL (minnesanteckningar m.m.)
- Mailgrupper/Nätverk inom olika sakområden
- Exempelsamling

Projektledningen noterar med glädje det stora engagemang och den framtidstro på samverkan som kommit till uttryck i uppdraget att ta fram en verksamhetsplan.

För projektledningen Miljösamverkan Skåne

Göran Jansson

Bo Persson